

Munka megnevezése:

Kisbér, az Angolkert helyreállítása - I. ütem

(a SKHU/1902 kódszámú Interreg V-A Szlovákia-Magyarország
Együtműködési Program GREEN-BLUE-SLOW „The development of
green and blue infrastructure” c. pályázat keretében)

VÁZLATTERV

Építtető/Megrendelő:

Kisbér Város Önkormányzata
(2870 Kisbér, Széchenyi u. 2.)

Tájépítész tervező:

S-TÉR Kft.
(1091 Budapest, Üllői út 5. III/23.)

Felelős tervező:

Sándor Tamás K-01-5247 – okl. tájépítésmérnök

Tájépítész munkatársak:

Kuti Zalán – okl. tájépítésmérnök

Projekt azonosító:

T041-22P

SZÖVEGES MUNKARÉSZ:

Tervezői nyilatkozat

Műszaki leírás

RAJZI MUNKARÉSZ:

K-00 Átnézeti helyszínrajz

M=1:5000 / A/3

K-02 Kertépítészeti terv

M=1:2000 / A/3

TERVEZŐI NYILATKOZAT

Alulírott kijelentem, hogy a Kisbér Város Önkormányzata (2870 Kisbér, Széchenyi u. 2.), mint építtető és megrendelő számára készült **Kisbér, az Angolkert helyreállítása - I. ütem** környezetrendezési koncepcióterv megfelel a vonatkozó jogszabályoknak, az általános érvényű és eseti előírásoknak, így különösen a környezetvédelmi előírásoknak, a statikai és az életvédelmi követelményeknek.

A terület tervezésekor alkalmazott műszaki megoldások az Étv. 31. § (2) bekezdés c)-h) pontjában meghatározott követelményeknek megfelelnek. Az elbontandó és a telepítendő késztermékek, berendezési tárgyak és egyéb műtárgyak nem tartalmaznak azbesztet.

Budapest, 2022. június

Sándor Tamás

okl. tájépítészmérnök

K-01-5247

MŰSZAKI LEÍRÁS

Meglévő állapot

Kisbér egyedülálló öröksége az egykori Batthyány-kastély parkja, amely a településközpontban található. A 19. század elején igényesen kialakított Angolkert a 19. század közepétől itt létrehozott állami ménesbirtok keretében is megtalálta méltó szerepét, ekkor is gondozták, s a lófuttató pályák, emlékművek, istállók, lovászlakok és lovardák látványos, hangulatos környezeteként egészen a második világháborúig hozzájárult a nemzetközi híró ménesbirtok reprezentációjához. Ezeket az új létesítményeket úgy helyezték el a parkban, hogy annak lényege: egységes arculata, kompozíciója, növénykülönlegességei és egyedülálló építményei nem szenvedtek kárt.

1945 után ugyan még évtizedekig működött itt a lótenyésztés, de a kastélyban kórház kapott helyet, környezetét betonfallal körülzárták, barakkokkal építették be, az Angolkertet pedig felszabdalták: több utcát is kihatoltak belőle, és lakótelepet is építettek bele.

A park idős faállománya a sok pusztulás ellenére szerencsére részben napjainkig megmaradt, de állapota több okból is leromlott. Egyrészt az ápolás sok évtizedes elmaradása miatt a fákon sok a száraz, veszélyes ág, a parazita és az odú. A spontán fejlődött növényzet megbontotta a park növényállományának tervszerű egységét. A Kisbéri-ér két oldalán létrehozott park egykor gondosan megkomponált térszerkezete mára teljesen eltűnt, az egykor fontos látvány-kapcsolatoknak ma már nyoma sincs.

A lakosság rekreációját szolgáló kezdeményezések (fitnesz-eszközök, játszótér) és néhány sétány mellett ma semmi sem készíti a látogatókat arra, hogy több időt töltsenek itt: a legtöbben ezért csak áthaladásra használják, ha útjukat éppen a parkon keresztül rövidíthetik le. A patakon átvezető hidak állapota javításra szorul. A játszótéren kívül csak elvétve található padok, és a meglévő, főként átjárásra szolgáló sétányok is felújítandó állapotúak. Hiányoznak a sétálásra csábító sétaútvonalak és a pihenők. A lehetőségekhez képest ezért a park ma kihasználatlan, pusztuló érték.

A város vezetése fontos lépéseket tett és kíván tenni a szétdarabolt park egyes telkeinek visszavásárlására, egyesítésére, de ez több éves feladat. A városközpont több projekt keretében újult-újul meg. Ennek a folyamatnak fontos, ma még nagyon hiányzó eleme az Angolkert méltó felújítása, amelynek a jelen tulajdoni viszonyok keretében néhány elemét a jelen pályázati terv tartalmazza.

Tervezési koncepció

A cél a városközpont felújításával, rendezésével összhangban egy ahhoz méltó színvonalú zöldterület létrehozása, amely által az Angolkert történeti jelentősége és szépsége újraéledhet, ugyanakkor a lakosság mellett a városba látogatók is jóval intenzívebben és sokoldalúbban használhassák. A felújítás a helyi lakosság és a városba látogatók rekreációját, valamint a nagy múltú park különleges természeti és műemléki értékeinek megismerését szolgálja.

A projekt a nagy múltú park jelenleg önkormányzati tulajdonban levő részén valósul meg („Angolkert” a Helytörténeti múzeum keleti kerítéséig és a Kisbéri-ér parti sétány és környezete a Desseő Gyula utcáig). Az egyik legfontosabb szempont a parkban a történeti hűségre törekvés: régi térképek, ábrázolások segítségével

egykor volt, ma hiányzó sétatutak épülhetnek újjá, ugyanakkor a ma használatos (részben újabb korú) útvonalak megtartásával, felújításával is számolunk, és helyreállíthatók a park egykori belső térkapcsolatai is.

A költségkeret igen visszafogott műszaki tartalom megvalósítását teszi csak lehetővé. Térkő burkolattal sétány újulhat meg, illetve épülhet újjá egykori nyomvonalán. A kényelmes, hangulatos sétatutak alkalmasak sétára, nordic gyaloglásra, babakocsi sétára. A meglévő sétatutak felújításán túl az egykor-volt szakaszok későbbi újjáépítésével változatosan bejárhatóvá válik majd a területet. Padok és utcabútorok mellett sakkasztal és néhány kandeláber járul hozzá a kényelmes, hosszabb időtöltéshez.

A projektterülettől némileg elkülönülve valósul meg a futókör. A városi sportpálya intézményén belül a futópálya körén készül a gumiburkolatú futókör. Az elhelyezés indoka, hogy így a városi szövetben inkább a tematikus rendezés érvényesül. Optimálisan tudnak ehhez a szolgáltatáshoz hozzáférni a professzionális sportolók és a mozgásra vágyó amatőrök egyaránt.

A növényállomány gyarapodása és megújulása új fák ültetésével, a jelenleg hiányzó cserjeszint pótlásával, mesterséges odúk kihelyezésével a biológiai sokféleség növekszik (például a madárvilág sokszínűbbé válik). Az élményt növeli majd a számos illatos, virágzó cserje is. Az eredeti kialakításhoz hasonló mozaikos, tisztásokkal tarkított, változatosabb térszerkezet jön létre. Látványos lesz például a ma alig látható faóriások kiszabadítása. A területen tervezett fa- és cserjetelepítés vizuálisan zártabbá teszi a parkot, amely befelé tárul fel. Az átlátások helyreállításával a közbiztonság is javul.

A tágabb összefüggésben is átgondolt terv alkalmas arra is, hogy hosszabb távon a nagy értékű park további, ma még hiányzó részekkel egyesülve kiteljesedhessen. A helyreállított útrendszer a szomszédos – részben állami, részben ma még magántulajdonú – telkeken a régi állapotnak megfelelően, logikusan folytatható, folytatandó további projektek keretében. A kastélyhoz tartozó központi parkterület helyreállítása lenne szükség. Egyes további telkek, így az európai jelentőségű és egyébként szintén önkormányzati tulajdonú, „Pokol” elnevezésű műbarlang (grotta) helyreállítása és a parkkal való egyesítése lenne kiemelten fontos. A műemlékileg szintén védett, de ma még méltatlan hasznosítású és környezetű egykori mezőgazdasági épület és a használaton kívüli vízmű telkének megvásárlásával a jelenleg zavaró elemek eltüntethetővé válnának, s a közeli iskola felé való közvetlen összeköttetés is megvalósítható lenne. Ezekkel a beruházásokkal a kastély, a város és a park kapcsolata ismét szorosabbá válhatna. Kisbér nagy múltú parkja ismét jelentős turisztikai látványossággá válhatna. A mostani projekt ennek szükséges és fontos első lépése.

K-00 Átnézeti helyszínrajz

A tervlap tájékoztatást ad a terevezési területek települési szövetben való térbeli helyzetéről. Tartalmazza a tervezési területek határát, a telekhatárokat, és utcaneveket. Orientációs támpontot nyújt a beruházásról.

K-01 Kertépítészeti terv

A tervlap a tervezett állapotot hivatott bemutatni.

A tervlap a két helyszínt mutatja. A háttérben a jelenlegi állapot műholdképe ad támpontot a rajz értelmezéséhez. Ábrázolásra kerültek a tervezett térkőburkolatok (patak menti és feltáró sétány), parki bútorok (padok, hulladékgyűjtők a sétány mentén, sakkasztal a torkolatnál, a déli híd tőszomszédságában, valamint információs tábla a déli bejáratnál), és kandeláberek (sétányon irányfény jelleggel). Növénytelepítésben szintén a patak menti szakasz a hangsúlyosabb. Itt intenzívebb gyepesítés és cserjetelepítés van előirányozva. Fák ültetésére a Szabadság utca mentén kerül sor.

A tervlapok, a műszaki leírás és mellékletei egymásra épülnek, egyben kezelendő és értelmezendőek.

A tervek a helyszíni adottságokkal összevetendőek, azok megfelelőségét ellenőrizni szükséges.

A tervekről méréssel méretet venni tilos!

Budapest, 2022. június

Sándor Tamás

okl. tájépítészmérnök

K-01-5247